

Id:	1935	Versió:	0.7 (pendent validar)
Tipologia:	Gestió i Serveis de Suport	Data versió:	
Categoria:	Serveis Generals	Data publicació:	00/00/0000
Subcategoria:	Serveis hotelers cuina, higienització	Data despublicació:	-
Tipus:	Protocol	Revisió:	3 anys
Data Actualització:	29/09/2025		

Protocol d'higiene ambiental hospitalària

Responsable: Esteruelas Garcia, Josefina

Col·laboradors: Alimbau Sendros, Anna

Sesnilo Martinez, Ana belen

Boiciuc, Liuba

Declara Declara, Eva Maria

Protocol d'higiene ambiental hospitalària

Índex

1. Introducció *	4
2. Objectiu *	4
3. Àmbit d'aplicació *	5
4. Classificació de les zones segons risc	5
5. Procediment *	10
6. Detergents i desinfectans	18
7. Indicadors d'avaluació *	20
8. Glosari	21
9. Bibliografia *	21
10. Annexes	21
11. Històric de modificacions del document abans del traspàs a Minerva	22

Protocol d'higiene ambiental hospitalària

Històric versions

Versió	Data	Responsable	Col·laboradors
0.1		Esteruelas Garcia, Josefina	
0.2		Esteruelas Garcia, Josefina	
0.3		Esteruelas Garcia, Josefina	
0.4		Esteruelas Garcia, Josefina	
0.5		Esteruelas Garcia, Josefina	
0.6		Esteruelas Garcia, Josefina	
0.7		Esteruelas Garcia, Josefina	

Protocol d'higiene ambiental hospitalària

---

1. Introducció *

La Higiene Hospitalària (HH) és el conjunt de mesures establertes en el medi hospitalari amb l'objectiu de prevenir infeccions i combatre els riscos per a la salut dels pacients i professionals. Suposa la coordinació de la higiene personal i la neteja i desinfecció d'espais i ambients hospitalaris, essent aquests elements essencials pels professionals del sector, contribuint de forma fonamental a la qualitat assistencial i la Seguretat del pacient.

Les infeccions relacionades amb l'assistència sanitària (IRAS) són un problema transcendental de salut. En els entorns sanitaris, la contaminació ambiental s'ha associat significativament amb la transmissió de patògens donant lloc a l'aparició de brots. S'ha documentat que alguns patògens poden sobreviure en les superfícies ambientals durant dies, fins i tot mesos, en funció de factors com la temperatura, humitat i el tipus de superfícies.

La neteja i la desinfecció són mesures bàsiques per impedir la transmissió i el desenvolupament de les malalties més prevalents en l'àmbit hospitalari. Els procediments d'higiene en els centres hospitalaris tenen com a objectiu evitar la transmissió de microorganismes.

La higiene ambiental hospitalària s'ha de considerar com una de les millors inversions en prevenció de les infeccions, segons les dades de l'OMS. L'aplicació de la legislació vigent, la formació quant a la metodologia de neteja desinfecció i l'actualització sobre els productes i la classificació de les diferents àrees hospitalàries segons el tipus de desinfecció que requereix són molt importants per disminuir el risc i prevenir la transmissió.

La neteja és necessària per assegurar que l'ambient hospitalari està visiblement net, sense pols ni brutícia. En general, el 99% dels microorganismes es troben en un ambient on hi ha brutícia visible, i la finalitat de la neteja és eliminar-la.

La neteja es defineix com l'acció mecànica d'arrossegar la matèria aliena a un objecte o a una superfície, amb la finalitat de treure'n el que es vol eliminar (pols, matèria orgànica, etc.) mitjançant aigua i detergents.

La desinfecció es defineix com el procés que destrueix els microorganismes però no necessàriament les espores bacterianes dels objectes i de les superfícies inanimades.

El sistema de neteja, la freqüència, la minuciositat, els productes i les concentracions estaran determinats per la classificació del risc segons l'activitat assistencial de les diferents àrees hospitalàries.

2. Objectiu *

L'objectiu principal de la neteja als centres hospitalaris és **prevenir la transmissió d'infeccions** i garantir un entorn segur i confortable tant per als pacients com per al personal sanitari. Aquesta neteja no només inclou la desinfecció de superfícies i materials mèdics, sinó també la higiene general dels espais.

S'ha de treballar en el sentit de la prevenció de la brutícia i aquesta responsabilitat ha de recaure sobre tot el personal del centre.

Protocol d'higiene ambiental hospitalària

Una higiene adequada:

- Redueix el risc d'infeccions relacionades amb l'atenció sanitària (IRAS)
- Ajuda a controlar la propagació de microorganismes resistents als antibiòtics.
- Manté la funcionalitat i la seguretat dels equips i de les instal·lacions.
- Contribueix a la confiança dels pacients en la qualitat de l'atenció rebuda.

3. Àmbit d'aplicació *

L'àmbit d'aplicació del protocol de la neteja i higienització és l'Hospital Universitari San Joan de Reus.

El coneixement de l'arquitectura de les dependències, del tipus d'atenció que s'hi dona i de les característiques dels pacients que s'hi atenen, és important per establir-hi el mètode de neteja i desinfecció més adient i eliminar els riscos que se'n puguin derivar, de manera que es pugui prevenir la infecció i evitar la transmissió creuda.

4. Classificació de les zones segons risc

Per determinar la indicació dels procediments de neteja i desinfecció per a les àrees d'atenció al pacient cal tenir en compte el risc de transmissió dels microorganismes. El risc permet determinar la freqüència, el procediment i el mètode de neteja tal i com ens descriu a la taula:

Protocol d'higiene ambiental hospitalària

Factors de risc	Zones de risc. Conceptes
Probabilitat de contaminació de les superfícies	Alta. Contenen un 60% o més de bacteris infecciosos (superfícies exposades habitualment a grans quantitats de fluids biològics com són quiròfans, sales blanques, sales de part, d'autòpsies, zones d'urgències, habitacions d'aïllament, espai de diàlisi, banys de pacients incontinents o amb diarrea...).
	Mitjana. Contenen >20% i <60% de bacteris infecciosos. Les àrees de risc mitjà són àrees de tractament, proves, hospitalització o atenció al pacient on es produeix una activitat sanitària, mèdica, biològica o farmacèutica que no està inclosa en la zona A, consultes, laboratori, superfícies exposades a fluids biològics que es poden contenir o poden ser retirats ràpidament, com ara els banys de les habitacions.
	Baixa. S'estableix estadísticament la presència de < 20% dels bacteris infecciosos (despatxos, saletes d'estar, escales, passadissos...); es consideren zones l'ús de les quals no està directament relacionat amb processos assistencials o sanitaris; les àrees són comunes, de trànsit i zones administratives, de qualsevol àrea del centre.
Vulnerabilitat de les persones (pacients i visitants)	Major (immunodeprimits, grans cremats, nounats...).
	Resta de condicions de salut.
Potencial d'exposició	Superfícies de contacte freqüent (poms, pulsadors, baranes, WC...).
	Superfícies de menor contacte (parets, miralls...).

Al nostre centre hi ha tres tipus de zones d'acord amb el risc que poden suposar determinats nivells de contaminació ambiental per als pacients.

Les diferències específiques entre les zones a l'hora de netejar són:

- la freqüència amb què cal netejar
- els productes i la concentració a utilitzar.

La classificació de les zones ve donada pels diferents factors de risc:

- Probabilitat de contaminació de les superfícies (alta, mitjana o baixa).
- La vulnerabilitat de les persones (immunodeprimits, grans cremats, nounato altres condicions de salut.)
- El potencial d'exposició (superfícies de contacte freqüent o superfícies de menor contacte)

Zones d'alt risc

Protocol d'higiene ambiental hospitalària

Són les àrees en les que es realitza atenció a pacients amb elevada vulnerabilitat, habitualment es fan pràctiques assistencials invasives i les superfícies són de freqüent contacte amb alt potencial d'exposició a fluids corporals.

- Bloc quirúrgic i unitat d'Anestèsia i Reanimació.
- Unitat d'Esterilització.
- Unitat de Crítics d'adults.
- Unitat de Crítics neonatal
- Urgències
- Proves Especials.
- Habitacions amb precaucions de transmissió de gèrmens (aïllament)
- Zones de cultiu de Microbiologia en laboratoris.
- Sales de parts.
- Hospital dia d'Oncologia
- Sales d'ambient controlat (sales blanques de farmàcia i medicina nuclear)

Zones de risc mitjà

En general són les zones de Consultes externes (excepte consultes que atenguin malalts immunodeprimits), Admissions i tots els serveis no inclosos en els grups de risc alt o molt alt, com per exemple :

- Totes les àrees d'hospitalització.
- Sales d'exploració, diagnòstic o tractament, hospitals de dia.
- Radiologia.
- Laboratoris.
- Farmàcia, excepte zona de sales d'ambient controlat
- Rehabilitació.
- Office dels controls de les unitats hospitalàries.

Zones de baix risc

Són les àrees que no estan directament relacionades amb processos assistencials o sanitaris, són les àrees administratives, i àrees públiques, com:

- Passadissos.
- Bugaderia.
- Sales d'espera.
- Ascensors.
- Escales.
- Despatxos i àrees administratives.
- Documentació i Arxius.

Protocol d'higiene ambiental hospitalària

Cal tenir en compte que el nivell de risc d'una determinada zona pot ser modificat per l'aparició de microorganisme emergents (exemple: la recent pandèmia COVID) que puguin augmentar el risc de perillositat cap als pacients i els professionals i convertir-se en zona d'alt risc que es tractarà d'acord a la nova situació.

Neteja i desinfecció d'espais amb mesures de prevenció de la transmissió (aïllaments)

Transmissions de microorganismes multiresistents o d'alta rellevància clínica

Els microorganismes amb problemes específics de resistència als antibiòtics i rellevància epidemiològica (MEREs) suposa un important repte de salut. En el cas dels espais habilitats per aïllament es seguiran les instruccions específiques de neteja que es detallen en el protocol corresponent segons el tipus d'aïllament.(Precaucions d'aïllament per evitar la transmissió d'agents infecciosos als centres sanitaris. 2009.Departament de Salut)

La neteja i desinfecció de superfícies forma part de les estratègies de prevenció i control de les infeccions nosocomials i és important garantir-ne una aplicació meticulosa conjuntament amb la higiene de mans i la resta de mesures de prevenció (barrera com aïllaments i ús d'EPI, cribratges i descolonització, reprocessament dels productes sanitaris i alertes, entre d'altres).

En general :

- El personal de neteja ha d'aplicar les mateixes mesures de protecció que el personal sanitari.
- Revisar que es disposa de tot el material necessari per a completar la neteja abans d'entrar. No entrar el carro de neteja.
- El material de neteja és d'ús exclusiu.
- Definir el desinfectant adequat segons el tipus de microorganisme.
- Substituir i rentar les cortines a la fi de l'aïllament.
- Monitorar el compliment dels procediments de neteja.
- Algunes guies recomanen que les habitacions en aïllament s'han de netejar després de les habitacions convencionals.
- Les zones de pacients amb mesures de prevenció de la transmissió es poden considerar zones d'alt risc per la presència de patògens amb mecanismes de resistència als

També hem de tenir en compta determinades situacions especials que ens poden trobar en les diferents zones com són:

Ambient Protector en cas de pacients immunodeprimits

És important que el personal que treballa en unitats en les que hi ha pacients vulnerables o immunocompressos sigui molt curós en la seva feina i conegui el risc dels pacients que hi ha ingressats.

Protocol d'higiene ambiental hospitalària

El mètode de neteja ha de ser el mateix que el descrit per a les altres unitats però cal posar especial cura en el compliment del mètode. El material sempre ha de ser d'un sol ús. Les àrees on hi ha pacients immunodeprimits s'han de netejar abans de la resta d'àrees.

Cal garantir que els productes de neteja i desinfecció es preparen diàriament en envasos nets i sense restes del producte anterior.

La neteja en aquestes unitats ha de ser sempre en humit, i és particularment important evitar la pols i els aerosols. Els draps i les baietes s'han d'humitejar en el moment de fer-los servir. No es recomana mullar-los o humitejar-los en començar la neteja de la unitat.

5. Procediment *

Aspectes generals de la neteja i desinfecció de superfícies

Avaluació visual del lloc. Abans de procedir a la neteja ambiental cal valorar diferents aspectes per garantir la seguretat:

- Estat del pacient
- Necessitat d'utilització d'EPI (precaucions d'aïllament, vessaments).
- Retirar els obstacles que poden dificultar la neteja.
- Materials en mal estat que dificulten la neteja i/o suposen un risc.

Procedir de les zones més netes a les més brutes, per evitar la disseminació de la brutícia i de microorganismes.

- No s'ha de fer neteja en sec amb escombres o raspalls.
- No agitar les baietes, per evitar la dispersió de la pols o les gotes contaminades.
- Començar per les superfícies de menor contacte i seguir amb les de contacte freqüent.
- Netejar les zones del pacient abans que els lavabos.
- Desinfectar acuradament les piques per reduir la contaminació ambiental que es produeix amb patògens que es transmeten per l'aigua.
- Les àrees on hi ha pacients immunodeprimits s'han de netejar abans de la resta d'àrees.
- Els carros de la neteja s'han de quedar a la porta de l'habitació.
- Gestionar els residus seguint el Pla de residus del centre.

Iniciar la neteja de dalt a baix per evitar que la brutícia i els microorganismes es dipositin i contaminin les zones netes.

- Netejar abans les baranes que les potes del llit.
- Netejar les superfícies abans que el terra permet recollir la brutícia que s'hi hagi dipositat.

Procedir de manera sistemàtica. Seguir sempre el mateix ordre (en sentit de les agulles del rellotge, d'esquerra a dreta...) per evitar que quedin àrees sense netejar.

- Les àrees on hi ha més d'un llit cal netejar-les de la mateixa manera i amb la mateixa sistemàtica que les diferents zones de cada pacient.

Eliminar els vessaments de sang o fluids corporals tan bon punt es produeixin, utilitzant material absorbent d'un sol ús i, després, fer la neteja de la manera habitual.

Utilitzar baietes netes impregnades en la solució desinfectant.

- Doblegar i girar regularment les baietes, per utilitzar tots els costats i tota la superfície. Seguir sempre la mateixa sistemàtica.
- Aplicar l'acció mecànica i mantenir la superfície mullada per permetre el temps de contacte del desinfectant (no esbaldir ni eixugar).
- Canviar la baieta quan s'hagin utilitzat tots els costats o quan ja no estigui impregnada, i

Protocol d'higiene ambiental hospitalària

---

emmagatzemar-la adequadament per reprocessar-la.

- Diferenciar les baietes segons els riscos (zona pacient, lavabo d'ús exclusiu...).

Considerar les següents superfícies com de contacte freqüent: baranes, pals de sèrum, aixetes, tauletes de nit, taulells on es prepara la medicació i dispensació, cortines, equips de control del pacient (monitors, pantalles, teclats...), equips de transport (cadires de rodes...), timbres, poms de les portes, interruptors...

La responsabilitat en la neteja i desinfecció dels professionals assistencials i del personal de neteja és compartida i la Direcció del centre ha de definir les competències de cada categoria professional.

Professionals d'higienització

En les bones pràctiques dels professionals de neteja és important:

- Netejar sempre amb guants, s'han de canviar d'una habitació a l'altre, aquesta mesura és molt important, s'han d'utilitzar guants d'un sol ús. La finalitat es llençar-los al sortir de l'habitació.
- Abans i després de l'ús dels guants cal rentar-se les mans (amb aigua i sabó o amb preparats amb base alcohòlica)
- El personal de neteja ha d'estar protegit davant la manipulació dels productes químics que es fan servir i dels possibles riscos biològics.
- Ha de conèixer les normatives vigents.

Metodologia en la Neteja

És important seguir les normes detallades a continuació:

- Cal netejar sempre que hi hagi brutícia.
- No s'ha d'entrar el carro de neteja dins de les habitacions.
- Abans d'iniciar la neteja s'ha d'observar si hi ha matèria orgànica (sang i altres fluids) i es recollirà sense escampar-la per la resta de superfícies a netejar.
- La neteja de les habitacions de malalts immunodeprimits s'ha d'efectuar en primer lloc(ambient protector)
- La neteja de les habitacions d'aïllament s'ha d'efectuar en darrer lloc.
- Cal netejar acuradament l'habitació quan s'aixeca un aïllament o es prolonga l'estada hospitalària més de 12 dies.
- Cal netejar sempre de net a brut, de dalt a baix i de dins a fora.
- No s'ha d'escombrar mai, cal recollir la brossa amb tiràs de goma.
- No s'ha de fumigar ni utilitzar esprais.
- Cal treure la pols amb draps humits.
- No s'han de crear corrents d'aire que facilitin el desplaçament dels gèrmens.
- Cal utilitzar productes d'ús hospitalari aprovats per la Comissió d'infeccioses.
- No s'han de barrejar productes químics de neteja.
- S'ha de dosificar el producte amb les pautes establertes segons la zona de risc a netejar.

Protocol d'higiene ambiental hospitalària

- Cal portar sempre en el carro de neteja els envasos originals o envasos correctament identificats i etiquetats tant dels detergents com dels desinfectants.
- El material de neteja emprat per a les zones d'alt risc ha de ser d'ús exclusiu.
- El material utilitzat per a la neteja, ha de seguir el circuit de rentat i desinfecció segons els programes definits i s'han de preparar adientment per al seu ús.
- Revisió i neteja diària dels carros de neteja.
- Deixar nets i endreçats els carros de neteja al finalitzar el torn.
- S'ha de portar els cubells de la brossa degudament tapats.

Sistemes de Neteja

Els sistemes de neteja dels paviments del nostre centre són dos, el de doble galleda i el sistema integral que es detallen a continuació:

1. DOBLE GALLEDA

Mètode tradicionalment utilitzat per la neteja del centre sanitaris. Es posa aigua en una de les galledes i en l'altre aigua i el producte escollit

Galleda neta color blau

- Cal posar 10 litres d'aigua juntament amb el producte indicat segons la zona a netejar, i a continuació fregar el terra des de la zona més neta a la més bruta (wc)
- Cal llençar l'aigua i posar-ne de nova cada box o cada 25m² com a màxim en passadissos de les zones d'alt risc, i depenent de la brutícia.

Galleda bruta color vermell

- Posar 3 litres d'aigua i esbandir la baieta de pal després de fregar, i així successivament.
- Cal llençar aquesta aigua i posar-ne de nova quan es canviï també la de la galleda blava

Galledes i baietes de colors diferents

Col·locar el producte i la dilució corresponent segons la superfície o aparells a netejar en galledes petites de diferents colors.

- Galleda per netejar superfícies (color blau)
- Galleda per netejar lavabos (color groc)
- Galleda pe netejar W.C. (color vermell)
- Cal utilitzar sempre les baietes humides amb el producte i s'han de rentar i desinfectar diàriament.

2. SISTEMA INTEGRAL

Es tracta d'un mètode que inclou des de la preparació de tirassos i baietes prehumectades amb el producte escollit fins a la seva reutilització, prèvia rentada amb rentadora industrial.

Protocol d'higiene ambiental hospitalària

Aquest mètode s'utilitza en àrees de risc baix o mitjà.

- Per la neteja del terra es disposarà de 2 contenidors, un amb mopes netes i humitejades prèviament amb aigua i detergent, en el segon contenidor s'ubicaran les ja utilitzades, i es canviaran a cada habitació.
- Les mopes ja emprades es netejaran en una rentadora seguint el programa establert pel fabricant.
- Hi ha diferents colors de baietes en funció de la superfície a netejar.
- S'iniciarà fent la neteja de les superfícies des de les zones més altes a les més baixes i des del fons de l'estança envers la porta. Després es netejarà el paviment també començant pel final i acabant en la porta.
- L'hospital té un espai de neteja de mopes i baietes amb rentadores i assecadora, exclusiu per la neteja i desinfecció d'aquests estris.

Neteja de paviments

Considerem paviments tots els terres, les superfícies horitzontals i verticals, wc, lavabos, abocadors, plats de dutxa i banyeres.

Independentment del sistema de neteja escollit, és convenient tractar els terres (polir-los o abrillantar-los) de manera periòdica, ja que això optimitzarà la neteja i el manteniment correcte. Diversos estudis han demostrat que la desinfecció habitual dels terres no evita més infeccions que la neteja d'aquest amb aigua i detergent.

Mètode:

- Abans de començar la neteja, cal enretirar tots els objectes (bosses, carros, cadires, etc.) que la dificultin.
- Eliminar les taques de sang i altres fluids orgànics amb un paper o drap d'un sol ús amb aigua i detergent.
- Fregar el terra començant per la zona més allunyada de la porta i no entrar fins que estigui totalment sec.
- Canviar les baietes d'un sol ús o l'aigua de les galledes per a cada habitació, box, o quiròfan o cada 25 m².
- No utilitzar aspiradora domestica ni escombres o utensilis que puguin produir o aixecar pols.

Neteja de superfícies i mobiliari

Neteja rutinària

- Abans de començar la neteja, cal retirar tots els objectes que la dificultin l'accés a les superfícies.
- Cal eliminar immediatament les taques de sang i altres fluids orgànics amb un paper o drap d'un sol ús amb aigua i detergent.
- La neteja s'ha de realitzar començant per les superfícies més netes i més properes al pacient, i acabar amb les superfícies del bany i, finalment, el WC.
- En la neteja rutinària, es netegen principalment les superfícies de contacte freqüent i el terra.
- S'ha d'aplicar el producte de neteja seleccionat sobre la superfície, escampar-lo correctament i deixar-lo assecar.
- Cal utilitzar un drap diferent per a cada pacient per evitar la contaminació creuada.

Protocol d'higiene ambiental hospitalària

Neteja posterior a l'alta del pacient

- El procediment és similar al de la neteja rutinària, però amb una cobertura més exhaustiva.
- S'ha d'incloure la neteja de cortines o envans de separació, el matalàs, el llit complet, així com l'interior dels armaris i tauletes.
- Cal assegurar la neteja i desinfecció de totes les superfícies de contacte freqüent, com ara poms, interruptors, comandaments, timbres, cadires, aixetes, WC, orinals, ampolles, etc., així com les superfícies que es toquen menys sovint.
- Durant tot el procés, s'ha de garantir que es fa servir draps nets i que aquests no es transfereixen mai de zones o superfícies més contaminades a les menys contaminades.

Neteja complementària

- Seguint el mateix mètode, es realitza una neteja a fons de totes les superfícies horitzontals elevades tant de l'habitació com del bany.
- També s'han de netejar finestres, persianes i vidres.
- Es recomana el canvi de cortines com a part de la neteja complementària.

Actuació davant de superfícies tacades amb sang i fluids biològics

- Com que els desinfectants s'inactiven en presència de sang o restes de fluids biològics, sempre que se n'observi la presència en petites quantitats (taques) és necessari fer una primera neteja amb un drap d'un sol ús amb aigua i detergent. Posteriorment cal desinfectar la superfície amb lleixiu al 0,5%.
- En el cas de superfícies amb quantitats importants de sang i fluids biològics, cal eliminar el vessament amb material absorbent d'un sol ús. Posteriorment, s'ha de desinfectar la zona contaminada. La majoria de les recomanacions coincideixen a aconsellar la utilització de lleixiu en una concentració del 0,5 %.

NETEJA I DESINFECCIÓ DELS ESPAIS DE RISC ALT

1. ÀREA QUIRÚRGICA

L'àrea quirúrgica, especialment els quiròfans, requereix una neteja i desinfecció especialment acurada, ja que la contaminació ambiental pot incrementar el risc d'infecció de localització quirúrgica. La complexitat i l'ús intensiu d'aquestes àrees exigeixen un programa exhaustiu de neteges.

El compliment de les precaucions estàndard implica que no es farà cap diferenciació en els processos de neteja i desinfecció segons els pacients o tipus d'intervenció.

Recomanacions generals:

- Eliminar vessaments importants de sang i fluids biològics amb material absorbent d'un sol ús, segons normativa vigent.

Protocol d'higiene ambiental hospitalària

- Desinfectar la zona contaminada amb hipoclorit sòdic al 0,5 % (5.000 ppm), considerant la compatibilitat amb els materials.
- Netejar cables i suports amb cura per evitar danys.
- Utilitzar papers o draps d'un sol ús per netejar les rodes i peus del mobiliari.

Neteja dels quirofans s l'inici de la jornada

- Abans de començar les intervencions, cal repassar les superfícies de contacte freqüent.
- El desinfectant s'ha d'aplicar directament sobre les superfícies i escampar-lo amb un drap net.

Neteja entre intervencions

- Retirar tot el material que s'ha de treure.
- Netejar les superfícies, terra o parets tacades de sang o altres fluids orgànics amb un drap o paper d'un sol ús, utilitzant aigua i detergent.
- Aplicar el desinfectant escollit a totes les superfícies, insistint en la taula quirúrgica, taula d'instrumental, taula d'anestèsia, taules auxiliars i làmpades.
- Deixar actuar el desinfectant el temps mínim recomanat.
- Passar un drap humitejat amb solució desinfectant sobre teclats, telèfons, interruptors i altres superfícies d'aparells elèctrics (prèviament desconnectats).
- Fregar el terra i evitar l'entrada fins que estigui totalment sec.

Neteja al final de programa d'intervencions

Una vegada retirat tot el que s'ha de treure, cal seguir els passos següents:

- Netejar i desinfectar taques a les parets i mobiliari amb desinfectant de nivell intermedi.
- Aplicar el desinfectant sobre totes les superfícies, escampar-lo bé i deixar assecar respectant el temps mínim de contacte.
- Netejar amb un drap net i humit les superfícies de contacte freqüent, especialment taula quirúrgica, d'instrumental, d'anestèsia, taules auxiliars i làmpades.
- Retirar el mobiliari per facilitar la neteja del terra i racons.
- Netejar el terra sota el mobiliari i les parts exteriors d'aquest.
- Tornar a col·locar el mobiliari quan el terra estigui sec.
- Fregar la resta del terra, amb especial atenció als racons, i evitar l'entrada fins que estigui completament sec.

Neteja quinzenal

- Col·locar al centre de la sala tot el material que no es pugui treure.
- Netejar i desinfectar parets i superfícies verticals elevades.

Protocol d'higiene ambiental hospitalària

- Netejar i desinfectar reixetes de l'aire condicionat, llums i mobiliari, fent especial èmfasi en rodes de tauletes i carros.
- Netejar amb drap net les superfícies verticals mitjanes i baixes del mobiliari adossat a la paret.
- Fregar el terra començant pel fons de la sala i acabant per la porta d'entrada.

Situacions especials

En aquelles situacions en les que durant la intervenció quirúrgica es produeix una incidència tipus esquitxada o contaminació important o es considera que hi ha un risc infecció elevat, es farà una neteja similar a la neteja final del programa d'intervencions.

2. UNITATS DE CURES INTENSIVES (UCI)

Són àrees d'alt risc degut a la vulnerabilitat dels pacients i al grau d'intervencionisme. Es faran tres tipus de neteja: diària (rutinària), final o a l'alta i programada.

- El material de neteja ha de ser d'ús exclusiu i específic per a les diferents àrees de la UCI.
- La neteja ha de ser més freqüent que en les unitats convencionals (dos cops al dia) i sempre que sigui necessària.
- Netejar i desinfectar les superfícies de contacte freqüent més sovint

3. UNITAT DE NEONATOLOGIA I PEDIATRIA

- El mètode de neteja ha de ser el mateix que el descrit per a les altres unitats de risc especial. Cal evitar l'ús de desinfectants que continguin fenols ja que s'ha descrit que poden causar hípèrbilirubinèmia en els nadons.
- Cal posar especial atenció a la neteja i desinfecció de les joguines, sobretot aquelles que els infants es poden ficar a la boca o compartir amb altres nens.
- Per a la neteja i desinfecció de les incubadores es pot fer servir un desinfectant de nivell baix que no faci malbé els materials de la incubadora.

Neteja de les joguines

- Cal establir pràctiques de neteja i desinfecció de les joguines i de les àrees de joc a intervals regulars. Les joguines toves s'han de rentar a màquina, esbandir-les amb força aigua i assecar-les bé abans de tornar-les a deixar a la sala de jocs. Les joguines no s'han de submergir en solució desinfectant encara que el material amb que estan fetes ho permeti. Pel que fa a les joguines dures, cal netejar amb detergent totes les superfícies, i posteriorment passar-hi un cotó impregnat amb alcohol de 70° i deixar assecar.
- Cal netejar les joguines immediatament després de ser utilitzades per cada nen.

4. NETEJA EN CAS D' OBRES O ACTUACIONS DE MANTENIMENT

Protocol d'higiene ambiental hospitalària

Neteja durant les obres

- L'objectiu de la neteja durant l'obra és garantir que la pols no s'escampi per l'entorn. La màxima dificultat per aconseguir aquest objectiu és que les persones implicades entenguin la necessitat de netejar malgrat que es tomí a embrutar. És per aquest motiu que abans d'iniciar les obres, cal explicar el risc que genera la pols i les mesures bàsiques necessàries per evitar que s'escampi. No s'han de fer enderrocaments en sec, cal espolsar-se la roba de treball i canviar-se sempre el calcat abans de sortir de la zona en obres, no obrir finestres si els espais adjacents no estan degudament segellats, retirar la runa degudament empaquetada entre dues persones (una fora de l'obra i una altra a dins).
- Així mateix, mentre durin els treballs, s'ha de reforçar la neteja en tots els espais adjacents a l'obra a fi d'anar eliminant-ne la pols, mitjançant un tiràs humit (caldrà tenir previstes les neteges i els canvis de tiràs).
- Cada dia, quan finalitzi la jornada de treball, cal netejar i endreçar la zona com si es tractés d'una zona que no estigués en obres. Almenys un cop a la setmana, cal que personal de prevenció d'infeccions inspeccioni la zona i deixi constància escrita de com s'estan duent a terme aquestes mesures al full de control de seguiment d'obres

Neteges finals

- L'objectiu de la neteja en finalitzar una obra és aconseguir un entorn estèticament agradable i garantir que tant les superfícies com les instal·lacions d'aigua i aire estan lliures de contaminació.
- En general, els paràmetres de neteja que cal seguir són els mateixos que es demanarien en qualsevol edifici que acabés una obra però, ateses les característiques de les activitats que es duen a terme en els centres sanitaris, cal ser molt rigorós tant en la metodologia com en la comprovació dels resultats finals.
- Així doncs, no s'hauria d'iniciar mai l'activitat en una àrea d'especial risc si abans no es disposa dels controls ambientals negatius que garanteixin la correcta eliminació de patògens relacionats amb l'obra.
- Un cop finalitzada la neteja, el responsable de manteniment i neteja, haurà de certificar-ho en la part corresponent del full de seguiment de finalització de les obres i fer-lo arribar al responsable de l'Equip del control d'infeccions a fi que aquest pugui aconsellar sobre l'obertura al públic de la zona.

PROCEDIMENT PREVENTIU DE LEGIONEL·LA

Durant les neteges diàries de matí i tarda s'obriran totes les aixetes de les habitacions (WC i entrada de l'habitació), WC públics i tècnics per evitar l'acumulació d'aigua estancada a les canonades del centre. Cal deixar córrer l'aigua durant un minut.

6. Detergents i desinfectans

PRODUCTES DESINFECTANTS

A l'hora de seleccionar un desinfectant químic, cal assegurar-se que el producte està registrat i compleix amb la normativa vigent, que tingui un ampli espectre d'actuació: bactericida (grampositives, gramnegatives, microbacteris), virus amb i sense envolta, fongs, espores i un elevat poder microbicida, amb dosis d'eficàcia baixes.

La selecció dels productes desinfectants és competència de la Comissió d'infeccions del nostre hospital.

En l'elecció del desinfectant és convenient que sigui soluble en aigua i altres solvents, que sigui compatible amb detergents, superfícies i materials i que sigui d'acció sigui ràpida i amb efecte residual. I de fàcil aplicació. Valorar que tingui baixa toxicitat per a l'ésser humà i baix impacte mediambiental, sense potencial al·lèrgic i que no sigui corrosiu, que tingui capacitat detergent, per complir amb els objectius: neteja i desinfecció.

Recomanacions generals per obtenir la màxima eficàcia en els productes de neteja i desinfectants:

- Consulteu les indicacions de la fitxa tècnica i la fitxa de seguretat.
- No barregeu MAI productes, poden ser incompatibles.
- Prepareu les solucions en recipients nets i sense restes de producte amb les concentracions indicades a la fitxa tècnica. Si cal envasar, s'ha de fer de forma centralitzada en els llocs on es disposi de dispensadors.
- Els envasos que continguin solucions desinfectants han d'estar tapats i etiquetats. No feu servir productes que hagin estat oberts i que no tinguin documentada la data d'obertura. L'estabilitat dels desinfectants és variable, s'han de protegir de la llum i de les fonts de calor.
- Els desinfectants es poden inactivar quan hi ha matèria orgànica, per tant, és imprescindible la neteja prèvia.
- S'ha de tenir en compte la compatibilitat del desinfectant amb la superfície o objecte que s'ha de desinfectar i la metodologia per aplicar-lo.
- Assegurar quin és el temps de contacte de cada desinfectant. Si el desinfectant se seca abans de temps, s'ha de tornar a aplicar. No esbandir ni eixugar.

LLISTAT DE PRODUCTES DE NETEJA

Desincrustant (WC Cal) SANICAL QS

Es un producte especialment dissenyat per a la eliminació de restes de cal i òxid produïts per l'aigua. Ideal per acabar amb les incrustacions calcàries que es produeixen als inodors. La seva presentació és amb gel, per tant facilita la seva utilització en superfícies verticals.

S'utilitza per la neteja dels WC.

Protocol d'higiene ambiental hospitalària

Cal aplicar-lo sobre la zona a netejar i posteriorment esbandir amb aigua.

Composició:

Àcid fosfòric 50-75%

Alcohol alquilics auxiliat 3-10%

Alfa-hexilcianaldèhid 0,1-1%

Practic multiusos

És un neteja vidres amb alt poder de neteja per tot tipus de superfícies vitrificades com miralls i vidres. S'evapora ràpidament deixant un perfum agradable i sense residus. S'utilitza sense diluir directament del polvoritzador, es frega amb un drap net i després s'eixuga

Surfanios Premium

Neteja i desinfecció de terres, parets i superfícies.

Composició: N-(3-aminopropil)-N-dodecilpropano-1,3-diamina (N°CAS 2372-82-9: 51mg/g), Clorur de didecildimetilamoni (N°CAS 7173-51-5: 25 mg/g), excipients.

Solució concentrada. Es fa servir diluït al 0,25%, (2,5 ml/l) en hospitalització i zones administratives i al 1% en les àrees crítiques i el bloc quirúrgic

Garrafa: 1 embolada * per a 8 litres d'aigua freda o calenta (màx. +60°C).

*1 embolada = 20 ml.

Hipoclorit sòdic

Ús en els WC.

Lleixiu 40-50 g/l

És el derivat clorat més utilitzat, ja que té un ampli espectre antibacterià, és d'acció ràpida, però s'inactiva molt fàcilment en presència de matèria orgànica. El temps d'acció és de 5-10 minuts.

Daroclor-80

Composició: Tensioactius aniònics. Hipoclorit sòdic 80g/l

El lleixiu es comporta com un desinfectant d'alt nivell a 1.000 ppm de clor disponible (0,1%) amb un temps de contacte de deu minuts, i és esporicida a 5.000 ppm (0,5%) amb un temps de contacte mínim de cinc minuts (deu minuts per a *Clostridium difficile*).

Sprint H-100

Protocol d'higiene ambiental hospitalària

És d'un producte en base a Hipoclorit sòdic(H-100) exclusiu per a ús de terres de la zona d'hospitalització de sociosanitari, urgències, diagnòstic per la imatge, proves especials, consultes externes, H. Dia Medicina Interna, H. de dia d'Oncologia, trànsfert, vestuaris, etc a una concentració bactericida per evitar qualsevol risc associat als vapors de clor.

Hipoclorit sòdic; Hidròxid sòdic

Observacions:

- Cal tenir en compte les especificacions quant al clor lliure determinat en l'envàs per tal de fer les dilucions correctament.
- Cal utilitzar guants durant la seva manipulació i preparació, mascareta i ulleres.
- La dilució s'ha de fer sempre amb aigua freda i en el moment que s'hagi d'utilitzar. No s'ha de barrejar mai amb altres desinfectants.
- S'ha de mantenir l'envàs ben etiquetat, sempre tancat i protegit de la llum.

7. Indicadors d'avaluació *

L'avaluació de la neteja forma part d'un procés global de millora en el nostre hospital, que ens permet quantificar la qualitat de la higienització i implementar els mecanismes de correcció en funció de les dades observades.

L'objectiu prioritari de l'avaluació és conèixer la qualitat de la neteja basal del centre de manera global i la de cada unitat d'hospitalització de forma individualitzada. Com a objectiu secundari, l'avaluació ens permet mesurar l'aplicació del procediment de neteja en cada departament i documentar de forma continuada el procés i registre de la qualitat de la neteja i higienització.

El mètode d'avaluació bàsic és la inspecció visual i es complementa amb marcadors fluorescents o ATP; els cultius de superfícies poden ser útils en l'estudi de brots. La freqüència dels controls es determina en funció del risc de l'àrea en què es realitzen. Els registres d'avaluació inclouen data, responsable, número d'habitació/box i àrees comunes.

La monitorització dels procediments de neteja engloben:

- Observacions directes, inspecció visual diària per part del personal responsable de la neteja.
- Llista de verificació de neteja a l'alta.
- Marcadors fluorescents, que s'impregnen a les superfícies i es comprova amb llum ultraviolada que la senyal ha estat eliminada mitjançant la neteja. Es fan controls aleatoris a les habitacions marcant punts crítics.
- Pla de mostreig per a la detecció de matèria orgànica en punts crítics mitjançant metodologia de bioluminescència d'ATP (veure document annex)

Protocol d'higiene ambiental hospitalària

- Cultius de superfícies, que es realitzaran en situacions especials, com ara canvi de productes de neteja o estudis de brots o incidències que requereixen aquest estudi

L'Hospital Universitari Sant Joan de Reus ha d'assegurar que tots els professionals coneguin i apliquin aquesta normativa.

8. Glossari

9. Bibliografia *

- Generalitat de Catalunya. Departament de Salut, Barcelona 2010. La neteja als centres sanitaris
- Departament de Salut. Prevenció de la infecció nosocomial relacionada amb el desenvolupament d'obres als centres sanitaris. Col·lecció Recomanacions per a la Prevenció de la infecció als Centres Sanitaris. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2007.
- Departament de Salut. Antisèptics i desinfectants. Col·lecció: Recomanacions per a la Prevenció de la infecció als Centres Sanitaris. 2a ed. rev. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2006.
- Departament de Sanitat i Seguretat Social. Prevenció de les infeccions quirúrgiques. Col·lecció Recomanacions per a la Prevenció de la infecció als Centres Sanitaris. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2002.
- Departament de Salut. Barcelona 2009 Precaucions d'aïllament per evitar la transmissió d'agents infecciosos als centres sanitaris.
- Manual de monitorització de la limpieza mediante la tecnologia de bioluminiscencia de ATP, 3M 2013
- Neteja i desinfecció als Centres Sanitaris en les fases de Transició de la Pandèmia per SARS- CoV-2, Institut Català de la Salut, Juny 2020
- Higiene Hospitalària: Neteja i desinfecció de superfícies i productes sanitaris, Grup d'Hiigene de Mnans i Higiene Hospitalària, 28 de març de 20025, VINCat.

10. Annexes

Protocol d'higiene ambiental hospitalària

11. Històric de modificacions del document abans del traspàs a Minerva

Data	Versió	Descripció de les modificacions	Autors
Abril 2017	0	Elaboració	Ana Felisa López /Ana Maria Sánchez
Abril 2019	1	Revisió, canvi, anagrames i actualització	Ana Felisa López /Ana Maria Sánchez
Maig 2021	2	Revisió i actualització	Ana Felisa López Ana Maria Sánchez Carme Molina, Marisol Gonzalez, Liuba Boiciuc, Fina Esteruelas, Chantal Vila
Setembre 2025	3	Revisió i actualització	Ana Felisa López Eva Declara Declara Lliuba Boiciuc